



CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

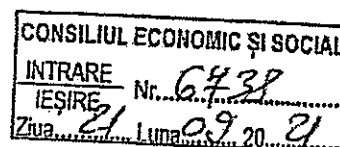
E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)



AVIZ

referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului privind aprobarea și implementarea Programului Național de Suport pentru Copii, în contextul Pandemiei de COVID-19 –DIN GRIJĂ PENTRU COPII

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului privind aprobarea și implementarea Programului Național de Suport pentru Copii, în contextul Pandemiei de COVID-19 –DIN GRIJĂ PENTRU COPII*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 21.09.2021, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenumului nr.25/04.03.2021, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele observații:

- pe lângă implementarea programelor de formare continuă a specialiștilor care interacționează constant cu copiii, este importantă asigurarea formării inițiale a acestora, în vederea asigurării calității intervenției în domeniile vizate de Program;

- planul de acțiune care face parte integrantă din proiectul de act normativ nu menționează specific modificările ce ar trebui efectuate în programa școlară pentru a asigura atingerea obiectivelor stabilite. Ca atare, este necesară introducerea tematicilor propuse de Program în programa aferentă ariei curriculare *Consiliere și orientare* și asigurarea participării consilierului școlar la cel puțin două ore de dirigiență pe semestru, pentru a asigura abordarea subiectelor referitoare la sănătatea psiho-emoțională a elevilor;
- proiectul de act normativ nu stabilește numărul maxim de ședințe de intervenție psihoterapeutică sau consiliere psihologică decontate de care un elev poate beneficia într-un an școlar, și nici costul maxim al unei astfel de ședințe. De asemenea, nu este clar dacă aceste ședințe vor fi plătite de elevi sau dacă vor fi asigurate de stat, fără implicații financiare din partea beneficiarilor;
- unitățile de învățământ preuniversitar trebuie să desemneze o persoană, din rândul personalului unității, responsabilă de relația cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, în vederea identificării situațiilor de risc în care se pot afla elevii. În cazul identificării unor astfel de situații, precum tulburări psiho-emoționale, abuzuri în spațiul școlar/ familial, neglijență în îndeplinirea obligațiilor părintești, școala va asigura cadrul necesar pentru a implica toate autoritățile necesare în vederea protejării drepturilor copilului, în condițiile legii;
- nu sunt menționate actele normative din domeniul educației și al protecției sociale care vor necesita modificări pentru asigurarea implementării Programului;
- localizarea coordonării la nivelul aparatului de lucru al Guvernului, la Departamentul pentru Responsabilitate Socială Comunitară și Grupuri Vulnerabile nu oferă garanția continuării implementării planului și în situația schimbării Guvernului;
- deși în fundamentarea proiectului de ordonanță de urgență se leagă caracterul de urgență de pandemie, toate măsurile care se iau în acest plan sunt de lungă durată, neexistând nicio intervenție imediată, aceste măsuri venind, în plus după doi ani școlari în pandemie, deci după un timp îndelungat în care nu au existat intervenții. Mai mult, se invocă fenomene precum cel al violenței cibernetice, care sunt în creștere de câțiva ani încoace;
- în ceea ce privește ameliorarea stării psiho-emoționale a elevilor, având în vedere că este vorba despre măsuri de training, modificarea curriculei, informarea elevilor, practic, suportul nu este unul imediat, acesta întinzându-se pe durata mai multor ani. La aceasta se adaugă faptul că nu există o alocare bugetară care să permită alocarea imediată de fonduri pentru a derula o suma de măsuri, prin urmare proiectul de act normativ ar putea să fie aplicabil în mod real în următorul an bugetar sau odată cu implementarea de noi proiecte europene;

- proiectul de act normativ încalcă o serie de prevederi privind normele de tehnică legislativă, care face mențiune la caracterul de claritate al textului legislativ. Astfel:
 - la **art. 2 lit. b)** definirea ca Specialist a persoanei cu responsabilități profesionale în raport cu copilul este foarte evazivă. Responsabilități profesionale în raport cu copilul dintr-o instituție de învățământ are și fochistul, femeia de serviciu și agentul de pază, spre exemplu, fără ca aceștia să poată fi numiți "specialiști" în raport cu problematica vizată de acest plan;
 - la **art. 7 alin. (2)** se face referire la ONG care "dispun de structuri de psihologie". Or, exprimarea este foarte neclară, motiv pentru care ar fi oportun ca inițiatorul să definească mai exact la ce se referă "structurile de psihologie";
 - **art. 11** are o formulare foarte generală. Nu se înțelege care servicii vor fi furnizate, pentru ce categorii de copii, cum se va face referirea cazurilor sau de către cine. De asemenea, nu se înțelege nici care vor fi specialiștii care vor asigura intervenția aceasta pe cazuri, având în vedere că nu toate categoriile enunțate au specializări de intervenție pe acele domenii. Simpla calitate de psiholog sau asistent social nu permite intervenția pe orice caz.
- în cadrul proiectului de act normativ sunt omise categorii de copii extrem de vulnerabili și chiar se creează o discriminare în oferirea accesului la suport doar pentru anumite categorii de copii/ elevii. Astfel:
 - la **art. 2 lit. a)**, deși proiectul de act normativ definește copilul ca fiind minorul de vârstă între 3 și 18 ani, de fapt se adresează preșcolarului și școlarului, având în vedere direcționarea planului spre Ministerul Educației. Așadar, sunt excluși din aria de acțiune a acestui plan copiii neșcolarizați, cei care au abandonat școala, preșcolarii din grădinițele administrate de autoritățile locale și cele private și din școlile/ liceele private, precum și copiii victime transborder. Astfel, în zonele rurale, doar 36% dintre copii merg la școală, arată datele Institutului Național de Statistică. Cele mai mici rate nete de cuprindere se înregistrează în învățământul antepreșcolar, atât pentru băieți (3,4%), cât și pentru fete (3,2%).
 - la **art. 13 lit. c)** este menționată preluarea acordului părintelui ori reprezentantului legal pentru includerea copilului în Plan. Din păcate, aceasta înseamnă că nu vor avea acces copiii rămași în grija unor terți, cu părinți plecați în străinătate, fără a fi stabilită o măsură de protecție sau o persoană care să răspundă de copil. Din nou, se pierde din aria programului copilul cel mai vulnerabil - copilul cu părinți plecați în străinătate și care nu este legal în grija unui tutore/ reprezentant legal, deci pentru el nu se poate oferi acordul părintelui. Numărul copiilor aflați în situația aceasta este foarte mare: "statisticile ANPDCA din luna decembrie 2020 indicau că aproape 30% dintre copii erau complet

lipsiți de grija părintească: 13.253 aveau ambii părinți plecați, iar 9.409 proveneau din familii în care părintele unic susținător era plecat.”

- la capitolul **Schimbări preconizate, lit. b)** se menționează mecanismul de intervenție. Deși este menționat traficul de copii/ copiii victime ale violenței sexuale și abuzului ca fenomene la care vrea să răspundă, în acest plan nu sunt evidențiate și nu se discută de victime transborder și de victimele traficului de persoane aflate în asistența în centre de recuperare private. În perioada pandemiei, și această categorie s-a confruntat cu grave probleme psiho-emoționale, rămânând închisă în centrele de recuperare.
- planul ignoră problema lipsei unor categorii de specialiști, prin urmare nu propune măsuri care să răspundă la acest aspect, ceea ce va aduce probleme grave în implementare. Astfel:
 - la **art. 5** se menționează ca Ministerul Educației va asigura creșterea competențelor specialiștilor în asistența psiho-emoțională a copiilor. Pentru aceasta însă sunt necesari angajați cu astfel de atribuții. Planul nu are în vedere atragerea unei resurse umane, ci doar trainingul celei existente, care este insuficientă pentru întreg spațiul școlar;
 - la **art. 7 alin. (9) lit. a)** este menționat sistemul de ascultare a minorilor. Cel mai probabil e vorba de sistemul de audiere a minorilor care apare și în strategia ANES pentru victimele violenței sexuale și traficului de persoane. Simpla înființare a acestor camere nu înseamnă și gestionarea lor de către personal specializat. Chiar dacă acest proiect de act normativ va avea norme de implementare, în lipsa alocărilor bugetare și a identificării resursei umane, considerăm incompletă și neclară transpunerea acestei idei;
 - conform prevederilor **art. 9 alin. (1)**, Serviciul de Telecomunicații Speciale pune la dispoziția DGASPC un număr pentru semnalarea cazurilor de abuz, exploatare, neglijare și violență asupra copilului pentru situațiile care nu necesită intervenție imediată. Toate situațiile menționate mai sus ar necesita intervenție de urgență, pentru că pun în pericol viața copilului, prin urmare nu este explicită utilitatea acestui număr de telefon. În plus, numai înființarea numărului nu ajută la soluționarea problemei. În plus, în planul de acțiune nu se prevăd măsuri care să ducă la alocarea de personal pentru deservirea acestui număr, la intervenția ulterioară pe caz;
 - **art. 16 lit. a)** este inaplicabilă, din motive de resurse umane.
- nu sunt evidențiate cu precizie resursele financiare ce vor fi utilizate pentru punerea în aplicare a planului și ce alocare este necesară pentru fiecare an, toate mențiunile cu privire la finanțare fiind imprecise. Suma totală de cheltuit, fără a se preciza nici sursa cu exactitate și alocarea necesară pe ani este de 3.600.000 euro, cu zero indicatori de impact și ținte de atins:
 - deși e numit program național, programul nu menționează elemente care să justifice caracterul de intervenție națională;

- 70.000 de ședințe de consiliere - fără a fi justificat numărul ales în raport cu problematica ce constituie justificarea programului;
- se propune formare pentru asistenți sociali și psihologi - fără justificarea numărului;
- se propune înființarea a 31 camere de audiere copii - nu există nicio justificare legată de teritorialitate și funcționarea ulterioară;
- nu există resursa umană pentru a lucra la acel număr 119 și nici o propunere financiară care să cuprindă plata celor ce vor asigura acest serviciu. Nu se știe cine și cum va interveni.

Președinte,
Bogdan SIMION